Πρόσληψη & Πέψη Ουσιών σε Μηρυκαστικά ζώα….το παράδειγμα του ελαφιού

(Λυκούρη Δ., Τμ. A_2)

Το **ελάφι** είναι ζώο θηλαστικό, μηρυκαστικό, που ανήκει στην οικογένεια των ελαφιδών και στην τάξη των αρτιοδακτύλων. Είναι όμορφο, λεπτόσωμο, με κοντό καστανόχρωμο μαλακό τρίχωμα. Το κεφάλι του είναι μικρό, με ρύγχος μυτερό. Έχει μεγάλα όμορφα μάτια και λεπτά ευκίνητα πόδια. Το αρσενικό έχει στο κεφάλι του κέρατα μεγάλα με διακλαδώσεις που ανανεώνονται κάθε χρόνο και μοιάζουν με φύλλα πλατιά. Ζει σε πυκνά δάση ζευγαρωτά ή πολλά μαζί (αγέλες).

Τα **θηλαστικά** είναι η μεγαλύτερη κατηγορία ζώων πάνω στον πλανήτη. Η ονομασία θηλαστικά ετυμολογείται από το ελληνικό ρήμα θηλάζω κατ' αντιστοιχία της λατινικής λέξης *mammalis* που προέρχεται από τη λέξη *mamma* που σημαίνει μαστός.

Τα θηλαστικά χωρίζονται σε 3 κατηγορίες: 1. Φυτοφάγα, 2. Σαρκοφάγα, 3. Παμφάγα. Το ελάφι ανήκει στην κατηγορία τον φυτοφάγων ζώων, μιας και τρέφεται με χλόη, χόρτα ή και με τη φλούδα από τους κορμούς των μικρών δέντρων, τους οποίους επίσης καταστρέφει τρίβοντας επάνω τα κέρατά του, όταν είναι η εποχή να αλλάξει το δέρμα του.

Ως ζώο μηρυκαστικό, το πεπτικό του σύστημα είναι μοναδικά διαφορετικό από του ανθρώπου. Παρότι και τα δύο πεπτικά συστήματα περιλαμβάνουν δόντια, στόμα, οισοφάγο, στομάχι, μικρό και μεγάλο έντερο, αντί για ένα διαμέρισμα στο στομάχι έχουν τέσσερα (Εικ. 1), που είναι κατά σειρά: η μεγάλη κοιλία, η οποία χωρίζεται στο ραχιαίο και τον κοιλιακό σάκκο, ο κεκρύφαλος, ο εχίνος ή βιβλίο και το ήνυστρο, το οποίο αποτελεί το πραγματικό στομάχι των μηρυκαστικών.

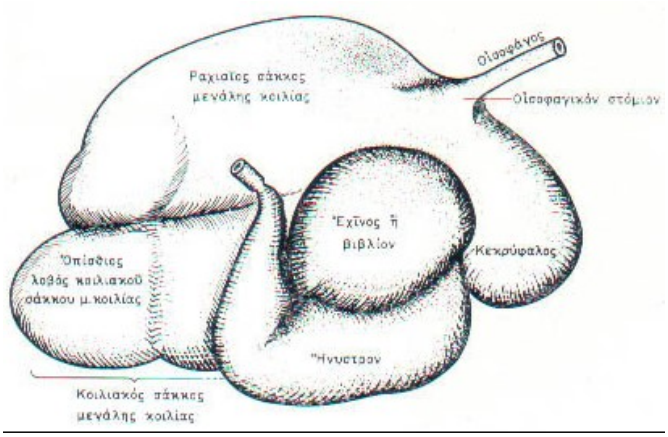

Εικ. 1 *Σχηματογράφημμα στομαχιού μηρυκαστικών.*

Το στομάχι του ελαφιού βρίσκεται με τέσσερις θαλάμους πίσω από το συκώτι και το διάφραγμα στο μεσαίο-κάτω τμήμα του σώματος του ελαφιού. Τα ζώα αυτά μασούν βιαστικά την τροφή τους κατά την βόσκηση και την αποθηκεύουν στη μεγάλη κοιλία. Η μεγάλη κοιλία επιτρέπει στο ελάφι να μαζέψει πολλή τροφή ταυτόχρονα. Όταν βρεθούν στην ησυχία τους έχουν τη δυνατότητα να ξαναφέρουν την τροφή από τους προστομάχους στο στόμα, με αντιπεριστολτικές κινήσεις του οισοφάγου, και να την ξαναμασούν. Η λειτουργία αυτή ονομάζεται μηρυκασμός (αναχάραμα, αναμάσημα). Με αυτόν τον τρόπο,

η τροφή τους, που είναι πλούσια σε «δύσπεπτα» υλικά, όπως η κυτταρίνη, αναδεύεται και ξεκινάει η διαδικασία της πέψης. Τα έντερα βρίσκονται πάνω από το στομάχι στο πίσω μισό της κοιλότητας του σώματος.

Βιβλιογραφία

1. http://www.gaiapedia.gr/
2. https://gr.weblogographic.com/difference-between-monogastric
3. https://en.wikipedia.org/wiki/Main_Page
4. Μαυρικάκη Ε., Γκούβρα Μ., Καμπούρη Α. (2012), Βιολογία, Α΄ Γυμνασίου, Ινστιτούτο Τεχνολογίας Υπολογιστών και Εκδόσεων Διόφαντος.